

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. januar 2018
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Mathias Mikkelsen
Sagsnr.: 2017-0037-0009
Dok.: 622829

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 14 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ophævelse af forældelsesfrister for gerningsmandens strafansvar i sager om seksuelt misbrug af børn og for erstatningskrav mod forvaltningsmyndigheder for svigt i sager om overgreb mod børn, forhøjelse af niveauet for tortgodtgørelse for seksuelle krænkelser samt ophævelse af 72-timersreglen i sager om voldtægt, incest og seksuelt misbrug af børn m.v.) (L 31), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. januar 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Søren Pape Poulsen

/

Helene Bendtsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 14 (L 31) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren, i forlængelse af svar på spørgsmål 3, hvor ministeren anfører, at hvis Folketinget vedtager det ændringsforslag, der fremgår af svar på spørgsmål 2, kan dette sandsynligvis næppe rubriceres som et ekspropriativt indgreb over for kommunerne, tilkendegive og uddybe ministerens vurdering af samme spørgsmål for så vidt angår de øvrige institutionsformer, der er omfattet af lovforslagets § 2 ”en forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 1, stk. 1 og 2” herunder de institutioner, der er nævnt i punkt 2.2.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (side 9), dvs. kommunale, regionale og statslige myndigheder samt selvejende institutioner, foreninger og fonde m.v. oprettet henholdsvis ved lov og på privatretligt grundlag – dvs. om en vedtagelse af det nævnte ændringsforslag i den foreliggende form vil være et ekspropriativt indgreb over for de pågældende eksempelvis selvejende institutioner – idet det kan lægges til grund, at spørgeren er bekendt med, at den endelige afgørelse henligger hos domstolene ganske som i ethvert andet retsligt spørgsmål?”

Svar:

Som anført i justitsministerens besvarelse af 7. december 2017 af spørgsmål nr. 3 til lovforslaget er det Justitsministeriets opfattelse, at den ophævelse af forældelsesfristerne for erstatnings- og godtgørelseskrav med tilbagevirkende kraft, der følger af det ændringsforslag, som fremgår af besvarelsen af 30. november 2017 af spørgsmål nr. 2 til lovforslaget, rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 73 om ekspropriation.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til retsstillingen i de tilfælde, hvor krav om godtgørelse og erstatning i de sager, der er omfattet af lovforslaget med det nævnte ændringsforslag, måtte blive rettet mod andre forvaltningssubjekter end kommuner.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af lovforslagets § 2, nr. 1, at den foreslåede bestemmelse i forældelseslovens § 3, stk. 5, om, at de pågældende krav ikke forældes, vil omfatte ”en forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 1, stk. 1 og 2”. Som anført i pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget forstås ved ”forvaltningsmyndighed” de myndigheder mv., som er omfattet af forvaltningslovens almindelige anvendelsesområde, jf. lovens § 1, stk. 1 og 2. Det omfatter alle dele af den offentlige forvaltning, herunder kommunale, regionale og statslige myndigheder. Endvidere omfatter det selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og selvejende institutioner, forenin-

ger, fonde mv., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 3 er det almindeligt antaget i den statsretlige litteratur, at både private retssubjekter og offentlige retssubjekter som staten og kommuner er omfattet af den kreds af rettighedshavere, der er beskyttet mod ekspropriation efter grundlovens § 73, jf. bl.a. Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 3 (2003), side 190 f.

Det kan uddybende oplyses, at det for så vidt angår særlige (statslige) forvaltningssubjekter er den overvejende opfattelse i den forfatningsretlige litteratur, at disse ikke nyder beskyttelse mod indgreb i deres styrelses- og formueforhold, som gennemføres ved lov. Højesteret har således i sin dom af 1. november 1993 (optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1994, side 29 ff.) fastslået, at Statsanstalten for Livsforsikring var en statslig institution, og at loven om privatisering af Statsanstalten for Livsforsikring ”derfor ikke indebærer en ekspropriation i forhold til institutionen.” Justitsministeriet har i overensstemmelse hermed tidligere tilkendegivet, at et lovforslag, hvorved forældede erstatnings- eller godtgørelseskrav i anledning af erhvervssygdomme blev genoplivet, ikke ville udgøre ekspropriation i forhold til Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, der er en selvejende institution inden for den statslige forvaltning. Der henvises til pkt. 4 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 144 af 23. februar 2011 om ændring af forældelsesloven (Forældelse af fordringer på erstatning eller godtgørelse i anledning af en erhvervssygdom).

For så vidt angår eventuelle krav, der måtte blive rettet mod andre forvaltningssubjekter end kommuner og særlige statslige forvaltningssubjekter, herunder selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning, kan Justitsministeriet henholde sig til besvarelsen af spørgsmål nr. 3. Som det fremgår heraf, vil det bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en ophævelse af forældelsesfristerne med tilbagevirkende kraft vil indebære ekspropriation over for det pågældende forvaltningssubjekt. Som anført i spørgsmålet vil den endelige afgørelse heraf henhøre under domstolene.